

Comisia economie, buget și finanțe

RAPORT

**asupra proiectului de Hotărâre privind rezultatele audierii Raportului
auditului conformității asupra cheltuielilor și investițiilor capitale la
întreprinderile de gaze naturale cărora le-au fost impuse obligații de
serviciu public, precum și la întreprinderile înrudite, astfel cum sunt
definite în Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale,**

inclusiv cele deținute indirect

(nr. 37 din 27.02.2023)

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de hotărâre (nr. 37 din 27.02.2023), înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul Radu Marian, și comunică următoarele.

Având în vedere importanța majoră a domeniului gazelor naturale pentru economia țării și bunăstarea cetățenilor, precum și în contextul declarării stării de urgență pe întreg teritoriul țării, ca rezultat al insuficienței gazelor naturale, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 244 din 24.12.2021, privind efectuarea auditului public extern în domeniul gazelor naturale.

Astfel, urmare a misiunii de audit public extern, care a avut drept scop evaluarea conformității cheltuielilor și a investițiilor capitale la întreprinderile de gaze naturale cărora le-au fost impuse obligații de serviciu public, precum și la întreprinderile înrudite, astfel cum sunt definite în Legea nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale, inclusiv la cele deținute indirect, s-au făcut constatări care trezesc îngrijorări substanțiale asupra activității în perioada 2011-2021, după cum urmează:

- Datoriile invocate de S.A.P. „Gazprom” către malul drept care se lovesc de neveridicitate;
- Investiții ale S.A. „Moldovagaz” neconforme și dubioase;
- Doar 35% din rețeaua de distribuție a gazelor naturale aparține S.A. „Moldovagaz”, iar restul sunt proprietate publică sau privată (persoanelor fizice și juridice);

- Pierderi majore și constante în rețea care au condus și la majorarea tarifului pentru cetățeni;
- Cota parte a Guvernului Republicii Moldova în S.A. „Moldovagaz” a fost diminuată artificial;

Astfel, acest audit constată vulnerabilitatea majoră pentru securitatea energetică a Republicii Moldova pe care a reprezentat-o S.A. „Moldovagaz” de-a lungul timpului.

Din acest considerent, acest proiect de hotărâre a Parlamentului propune acțiuni și sarcini către instituțiile statului care să soluționeze problemele constatate și totodată, să ducă la diversificarea urgentă a pieței gazelor naturale, pentru a oferi mai multe opțiuni pentru cetățeni, dar și mai multă securitate pentru aprovizionarea cu gaze naturale a țării.

Prin urmare, Comisia economie, buget și finanțe cu votul majoritar al membrilor comisiei, propune plenului Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de hotărâre nr. 37 din 27.02.2023.

Radu MARIAN
Președintele Comisiei

H O T Ă R Ă R E

**privind rezultatele audierii Raportului auditului
conformității asupra cheltuielilor și investițiilor capitale
la întreprinderile de gaze naturale cărora le-au fost
impuse obligații de serviciu public, precum și la
întreprinderile înrudite, astfel cum sunt definite în
Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale,
inclusiv la cele deținute indirect**

În temeiul art. 126 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996,

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. – Se ia act de Raportul auditului conformității asupra cheltuielilor și investițiilor capitale la întreprinderile de gaze naturale cărora le-au fost impuse obligații de serviciu public, precum și la întreprinderile înrudite, astfel cum sunt definite în Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, inclusiv la cele deținute indirect, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 56 din 21 noiembrie 2022.

Art. 2. – Guvernul, prin intermediul Agenției Proprietății Publice:

a) va demara, în baza prevederilor pct. 3 alineatul al doilea din Hotărârea Guvernului nr. 1068/1998 cu privire la crearea în complexul de gaze al Republicii Moldova a unei societăți pe acțiuni moldo-ruse și ale Hotărârii Guvernului nr. 226/2003 cu privire la măsurile de redresare a situației financiar-economice a S.A. „Moldova-Gaz”, procedura de revendicare a sumei de 3,3 miliarde de lei, aferentă reevaluării mijloacelor fixe depuse de Guvernul Republicii Moldova în capitalul social al SA „Moldovagaz” (aceasta urmează să fie trecută în cont ca datorie a SA „Moldovagaz” față de Agenția Proprietății Publice);

b) va efectua reinventarierea patrimoniului depus de Guvernul Republicii Moldova drept cotă-parte în capitalul social al SA „Moldovagaz” și va determina patrimoniul ce nu a participat la diminuarea datoriilor față de SAP „Gazprom”, de asemenea va determina impactul respectiv asupra pretinselor datorii ale SAP „Gazprom”;

c) va întreprinde acțiunile necesare pentru suspendarea dreptului de vot al acțiunilor SA „Moldovagaz” aferente patrimoniului retras de către acționarul din partea stângă a Nistrului (în caz de neasigurare în termene proxime a restabilirii controlului SA „Moldovagaz” asupra patrimoniului din partea stângă a Nistrului);

d) va evalua activitatea reprezentanților Guvernului în Consiliul de observatori și în Consiliul de administrație ale SA „Moldovagaz”;

e) va depune demersurile necesare la Procuratura Generală pentru a fi recunoscut ca parte vătămată în cauzele penale intentate în legătură cu prejudicierea întreprinderilor din cadrul SA „Moldovagaz”.

Art. 3. – Guvernul/Agenția Proprietății Publice, prin intermediul reprezentanților Guvernului în organele de conducere ale SA „Moldovagaz”:

a) va iniția eficientizarea activității de distribuție a gazelor naturale prin asigurarea aprobării fuziunii celor 12 întreprinderi de distribuție din subordinea SA „Moldovagaz”;

b) va iniția aprobarea și aplicarea unui plan de acțiuni de reducere în continuare a pierderilor de gaze naturale în rețeaua de distribuție a gazelor naturale;

c) va promova aprobarea de către Consiliul de observatori și Consiliul de administrație ale SA „Moldovagaz” a bugetului de investiții și de cheltuieli doar în cazul existenței veniturilor, fie a veniturilor acoperite prin tarifele aprobate (reglementate) de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, fie a altor venituri nereglementate;

d) va asigura oferirea de către SA „Moldovagaz” și de către organele de stat a tuturor informațiilor solicitate în cadrul auditului internațional al datoriei contractat de Guvernul Republicii Moldova.

Art. 4. – Ministerul Energiei:

a) va demara, în comun cu Agenția Proprietății Publice, procedura de recunoaștere/înregistrare ca proprietate de stat a rețelelor de gaze naturale fără proprietar și de transmitere a rețelelor de gaze naturale proprietate a autorităților administrației publice locale în proprietatea statului, cu asigurarea modificării prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 683/2004 despre aprobarea Regulamentului privind modul de transmitere a rețelelor de gaze întreprinderilor de gaze ale Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” la deservire tehnică și ale art. 62 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale;

b) va elabora conceptul privind gestionarea rețelelor de gaze naturale care aparțin proprietarilor persoane terțe (care nu aparțin SA „Moldovagaz”) și va înainta Guvernului propuneri privind forma de administrare și entitatea ce va administra aceste rețele de gaze naturale;

c) va efectua inventarierea rețelelor de transport și de distribuție a gazelor naturale proprietate publică (inclusiv proprietate a autorităților administrației publice locale) și a celor fără proprietar.

Art. 5. – Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în scopul diminuării adaosurilor comerciale ale mărfurilor procurate prin intermediari, vor analiza cadrul normativ aferent reglementării achizițiilor în sectorul energetic și vor propune mecanismele necesare pentru asigurarea efectuării achizițiilor direct de la producătorii bunurilor aflați peste hotarele Republicii Moldova.

Art. 6. – Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va urgenta finalizarea procedurii de *unbundling* pe parcursul anului 2023, în scopul facilitării accesului pe piață al altor furnizori de gaze naturale.

Art. 7. – Procuratura Generală și Centrul Național Anticorupție, în termen de două luni, vor informa Parlamentul despre rezultatele examinării materialelor transmise de către Curtea de Conturi, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și Inspekția Financiară privind activitatea întreprinderilor din cadrul SA „Moldovagaz”, inclusiv despre rezultatele examinării cazului privind dispariția documentelor referitoare la construcția sediului din str. Pușkin nr. 64, mun. Chișinău, în valoare de 545 de milioane de lei.

Art. 8. – În termen de 6 luni de la data adoptării prezentei hotărâri, Guvernul va raporta Parlamentului despre progresele înregistrate în executarea acesteia.

Art. 9. – Monitorizarea executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Comisiei economie, buget și finanțe.

Art. 10. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

по результатам слушания Отчета аудита соответствия расходов и капитальных инвестиций на газовых предприятиях, на которые возложены обязательства по оказанию публичной услуги, а также на связанных предприятиях, как они определены в Законе о природном газе № 108/2016, в том числе на косвенно принадлежащих предприятиях

На основании статьи 126 Регламента Парламента, принятого Законом № 797/1996,

Парламент принимает настоящее постановление.

Ст. 1. – Принять к сведению Отчет аудита соответствия расходов и капитальных инвестиций на газовых предприятиях, на которые возложены обязательства по оказанию публичной услуги, а также на связанных предприятиях, как они определены в Законе о природном газе № 108/2016, в том числе на косвенно принадлежащих предприятиях, утвержденный Постановлением Счетной палаты № 56 от 21 ноября 2022 года.

Ст. 2. – Правительству через Агентство публичной собственности:

а) запустить на основании положений части второй пункта 3 Постановления Правительства о создании в газовом комплексе Республики Молдова молдавско-российского акционерного общества № 1068/1998 и Постановления Правительства о мерах по улучшению финансово-экономического положения АО «Moldova-Gaz» № 226/2003 процедуру истребования суммы в 3,3 миллиарда леев в связи с переоценкой основных средств, внесенных Правительством Республики Молдова в уставный капитал АО «Moldovagaz» (которая должна быть засчитана в качестве задолженности АО «Moldovagaz» перед Агентством публичной собственности);

б) провести повторную инвентаризацию имущества, внесенного Правительством Республики Молдова в качестве доли участия в уставный капитал АО «Moldovagaz», и определить имущество, которое не участвовало в

уменьшении задолженности перед ПАО «Газпром», а также определить связанное с этим влияние на предполагаемую задолженность ПАО «Газпром»;

с) принять необходимые меры для приостановления права голоса акций АО «Moldovagaz», относящихся к имуществу, изъятому акционером с левобережья Днестра (в случае необеспечения в кратчайшие сроки восстановления контроля АО «Moldovagaz» над имуществом с левобережья Днестра);

d) оценить деятельность представителей Правительства в Наблюдательном совете и Административном совете АО «Moldovagaz»;

e) подать необходимые ходатайства в Генеральную прокуратуру для признания его пострадавшей стороной по уголовным делам, возбужденным в связи с ущербом, нанесенным предприятиям АО «Moldovagaz».

Ст. 3. – Правительству/Агентству публичной собственности через представителей Правительства в руководящих органах АО «Moldovagaz»:

a) инициировать повышение эффективности деятельности по распределению природного газа путем обеспечения одобрения слияния 12 распределительных предприятий, подведомственных АО «Moldovagaz»;

b) инициировать утверждение и применение плана действий по дальнейшему сокращению потерь природного газа в распределительной сети природного газа;

c) способствовать утверждению Наблюдательным советом и Административным советом АО «Moldovagaz» бюджета инвестиций и расходов только в случае наличия либо доходов, либо доходов, покрываемых тарифами, утвержденными (регулируемыми) Национальным агентством по регулированию в энергетике, либо других нерегулируемых доходов;

d) обеспечить предоставление АО «Moldovagaz» и государственными органами всей информации, требуемой в рамках международного аудита задолженности, выполняемого по договору, заключенному Правительством Республики Молдова.

Ст. 4. – Министерству энергетики:

a) запустить совместно с Агентством публичной собственности процедуру признания государственной собственностью/регистрации в качестве государственной собственности сетей природного газа, не имеющих собственника, и передачи сетей природного газа, находящихся в собственности органов местного публичного управления, в собственность государства, с обеспечением внесения изменений в положения Постановления Правительства об утверждении Положения о порядке передачи газовым предприятиям акционерного общества АО «Moldovagaz» газовых сетей на техническое обслуживание № 683/2004 и в статью 62 Закона о природном газе № 108/2016;

b) разработать концепцию управления сетями природного газа, принадлежащими собственникам–третьим лицам (не принадлежащими АО

«Moldovagaz»), и представить Правительству предложения по форме управления и субъекту, который будет управлять этими сетями природного газа;

с) провести инвентаризацию передающих и распределительных сетей природного газа, находящихся в публичной собственности (в том числе в собственности органов местного публичного управления), и сетей, не имеющих собственника.

Ст. 5. – Министерству финансов, Министерству экономического развития и цифровизации и Национальному агентству по регулированию в энергетике в целях уменьшения торговой наценки на товары, приобретаемые через посредников, провести анализ нормативной базы по регулированию закупок в энергетическом секторе и предложить механизмы, необходимые для обеспечения осуществления напрямую закупок у находящихся за пределами Республики Молдова производителей товаров.

Ст. 6. – Национальному агентству по регулированию в энергетике ускорить завершение процедуры *анбандлинга* в 2023 году для целей содействия доступу на рынок других поставщиков природного газа.

Ст. 7. – Генеральной прокуратуре и Национальному центру по борьбе с коррупцией в двухмесячный срок проинформировать Парламент о результатах рассмотрения переданных Счетной палатой, Национальным агентством по регулированию в энергетике и Финансовой инспекцией материалов по деятельности предприятий АО «Moldovagaz», а также о результатах рассмотрения дела об исчезновении документации на строительство здания с местоположением ул. Пушкина, 64, мун. Кишинэу, стоимостью 545 миллионов леев.

Ст. 8. – Правительству в шестимесячный срок со дня принятия настоящего постановления отчитаться перед Парламентом о результатах исполнения настоящего постановления.

Ст. 9. – Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на Комиссию по экономике, бюджету и финансам.

Ст. 10. – Настоящее постановление вступает в силу со дня принятия.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА